

LEAN

“การลดขั้นตอนการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมก่อนใช้งาน”

โดย

ธัญลักษณ์ สุวรรณโน

งานห้องผ่าตัดและวิสัญญี

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

Lean การลดขั้นตอนการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมก่อนใช้งาน

งานห้องผ่าตัดและวิสัญญี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยัง จะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลายๆ ครั้ง ลักษณะสำคัญของสารเสพติด จะทำให้เกิดอาการ และอาการแสดงต่อผู้เสพ ดังนี้ เกิดอาการติดยา หรือต้านยา และเมื่อติดแล้ว ต้องการใช้สาร นั้นในปริมาณมากขึ้น เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยา เมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้ มีความ ต้องการเสพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง เกิดโทษต่อ ตนเอง ครอบครัว ผู้อื่น ตลอดจนสังคม และประเทศชาติ ในวงการแพทย์ได้นำยาเสพติดให้โทษ มาใช้ให้เกิด ประโยชน์ ในเรื่องการระงับปวดต่างๆ เช่น Morphine , Pethidine , Fentanyl ซึ่งต้องใช้โดยผู้แพทย์ หรือผู้มี ความสามารถในการใช้ยา

กระบวนการที่มีการ LEAN

วิสัญญีพยาบาลเป็นผู้มีหน้าที่ใช้ยาเสพติดในการลดปวดในผู้ป่วยที่มารับบริการงานห้องผ่าตัด ซึ่งต้องมีการควบคุมการใช้ยา การเก็บยาในที่ปลอดภัย เจ้าหน้าที่อื่นไม่สามารถเข้าถึงได้ มีการบริหารจัดการการใช้ยาในแต่ละวัน วิสัญญีพยาบาลต้องมีการตรวจสอบยาเสพติดที่มีทุกครั้งก่อนการให้ยาระงับความรู้สึก ให้ตรงกับจำนวน ที่มี โดยดูจากยาที่ยังไม่ได้ใช้งาน และ Amp ยาที่ใช้ไปแล้ว ซึ่งยาดังกล่าวมีจำนวนหลายชนิด ได้แก่ Morphine, Fentanyl, Pethidine, Valium, Dormicum และ Ephedrine ใช้เวลาในการตรวจสอบประมาณ 11 นาที ทำให้วิสัญญีพยาบาลมีเวลาในการศึกษาประวัติและการเตรียมผู้ป่วยก่อนการให้ยาระงับความรู้สึกน้อยลง ต้องทำงานด้วยความเร่งรีบ อาจทำให้เกิดการผิดพลาดได้

ประเด็น LEAN

กระบวนการทำงาน ซึ่งเมื่อปรับกระบวนการแล้วสามารถลดระยะเวลาในการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมก่อนใช้งาน

Process Mapping

ชื่อกระบวนการ : กระบวนการลดระยะเวลาในการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมก่อนใช้งาน

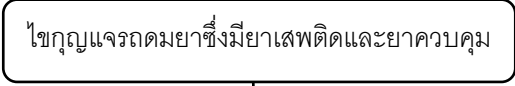
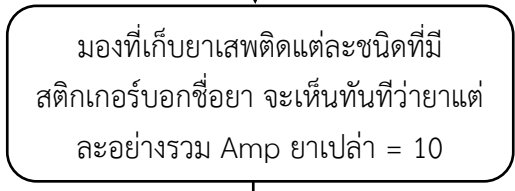
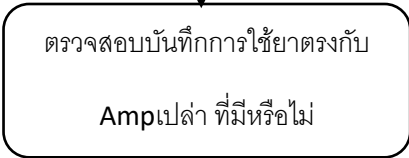
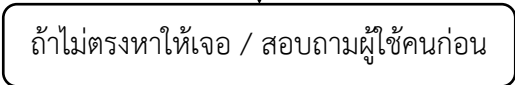
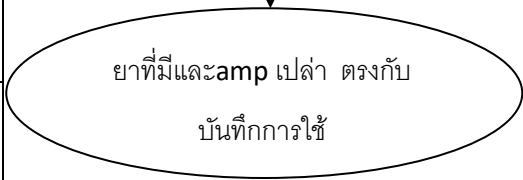
ตัวชี้วัดที่สำคัญ : ระยะเวลาในการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมก่อนใช้งาน < 3 นาที

ลำดับ	ขั้นตอนของกระบวนการ	เวลา นาที	คำอธิบาย	ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอน
1	ผู้รับบริการผ่าตัด		เมื่อแพทย์ Set ผ่าตัด วิสัญญีพยาบาลขึ้น มาถึงห้องผ่าตัด	วิสัญญี พยาบาล
2	ไขกุญแจตู้ยาเสพติดและยาควบคุม	1	ยาเสพติดถูกเก็บอยู่ในตู้มีกุญแจ วิสัญญี เป็นผู้มีกุญแจเท่านั้น จะกำหนดว่ายา เท่าไรในแต่ละวัน และจะเติมให้เต็มตอน เช้าของวันใหม่	
3	นำกล่องยาเสพติดเข้ามาใน OR	2	กล่องยาไม่ได้อยู่ในห้องที่จะผ่าตัด	
4	เปิดกล่องยาเสพติดแต่ละชนิดและ นับจำนวนที่มีทั้ง 6 ชนิด	4	นับยา Morphine = 10 Amps, Fentanyl =10 Amps, Pethidine =10 Amps, Valium =5 Amps, Dormicum=10 Amps และ Ephedrine =10 Amps	
5	หักยาที่มีออกจากจำนวนเต็มที่กำหนดไว้ =Ampเปล่า และจดไว้	1	เพื่อตรวจสอบว่า Amp เปล่า ต้องมี เท่าไรจึงจะครบตามกำหนดในแต่ละวัน	
6	ตรวจนับ Ampเปล่า ตรงกับที่จดไว้หรือไม่	1	เพื่อตรวจสอบว่ายาที่ใช้ไปตรงกับ Amp ยาเปล่าที่มีหรือไม่	
7	ตรวจสอบบันทึกการใช้ยาตรงกับ Ampเปล่า ที่มีหรือไม่	1/2	เพื่อตรวจสอบว่ามีการบันทึกการใช้ ยาตรงกับที่ใช้ไปหรือไม่	
8	ถ้าไม่ตรงหาให้เจอ / สอบถามผู้ใช้คนก่อน	1	ในกรณีที่หายต้องหาให้เจอ/อาจถาม ภายหลังได้ เพราะคนที่ใช้คนก่อน อาจไม่ได้อยู่ในเวร	
9	ยาที่มีและamp เปล่า ตรงกับ บันทึกการใช้	1/2	เพื่อตรวจสอบการใช้ยาและการ บันทึกและจำนวน Amp ยาเปล่า ที่ มีถูกต้องตรงกัน	

Down Time (วิเคราะห์กระบวนการงาน จัดขั้นตอนขณะ)

ความสูญเสียเปล่า	สาเหตุรากเหง้าของปัญหา	แนวทางแก้ไข
Motive - การเก็บยาในตู้ที่ไม่อยู่ในที่ใช้งาน ทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินไปเอาของและนำไปเก็บที่หลังใช้งานมากขึ้นการนำยาจากตู้เข้ามาใช้ในห้องอาจเกิดอุบัติเหตุยาหล่นแตกหักได้	- การจัดเก็บยาที่ใช้งานไว้ห่างไกลบริเวณที่ทำงาน ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทางเพื่อนำยามาใช้และนำไปเก็บที่	- ผู้รับผิดชอบจัดยาเสพติดและยาควบคุมที่กำหนดให้ใช้ในแต่ละวันมาไว้ในรถเตรียมยาที่มีกุญแจล็อกและอยู่ในห้องผ่าตัดที่ใช้งานทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินเพื่อไปนำยามาใช้และนำไปเก็บหลังใช้งานแล้ว นอกจากนี้ยังปลอดภัยจากการตกหล่นแตกอีกด้วย - ห้องผ่าตัดมี 2 ห้อง แต่ละห้องจัดเหมือนกัน สามารถหยิบใช้ได้ทันที
Excessive Processing : - ขั้นตอนการนับยาที่ยังไม่ใช้และใช้แล้ว มีขั้นตอนมากเกินไป - การหยิบยาออกมา นับทั้ง 6 ชนิด เสียเวลาในการนับยาหลายชนิด การนับยาอาจเกิดการผิดพลาดได้ - เสียเวลาในการบวกลบว่าต้องเหลือ Amp เปลาเท่าไร การจดบันทึกว่า Amp เปลา มีเท่าไร ไม่จดจะลืมได้นับเป็นขั้นตอนที่เสียเวลาในการปฏิบัติ	- กระบวนการในการบริหารจัดการเรื่องการใช้ยาเสพติดมีขั้นตอนหลายขั้นตอน - กระบวนการจัดเก็บยาแต่ละชนิดไม่ชัดเจน มองไม่เห็นในครั้งเดียวต้องหยิบออกมานับ จึงจะทราบว่ายาและ Amps เปลามีครบหรือไม่ - การจัดเก็บยาและ Amp ยาเปลาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นยาอะไร มีเท่าไร - ยาแต่ละชนิดมียอดเต็มไม่เท่ากัน ต้องเสียเวลาดูว่ายาชนิดนี้มียอดเท่าไร	- การกำหนดให้ยาทุกชนิดมีจำนวนเท่ากันคำนวณจากปริมาณการใช้ยาในแต่ละวันเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบและใช้งาน ในที่นี้กำหนดให้ยาทุกชนิดมี 10 amps - จัดยาให้อยู่ในแต่ละช่องที่มองเห็นได้ทันทีที่เป็นยาอะไร มีสติ๊กเกอร์ติดชัดเจนเรียงยาไว้ให้มองเห็นชัดเจนด้วยตาเปล่าโดยไม่ต้องหยิบออกมานับ มีจำนวนเท่ากันคืออย่างละ 10 amps - ยาที่ใช้แล้ววางเรียงไว้เหมือนเดิม ทำให้สามารถมองเห็นได้ทั้งยาที่มีและยาที่ใช้ไปแล้ว โดยไม่ต้องหยิบยาออกมานับ สรุป เมื่อไขกุญแจเปิดรถมยา จะมองเห็นยาเสพติดและยาควบคุมทุกชนิด อยู่ในแต่ละช่อง มีชื่อติดชัดเจน ดูจะเห็นทันทีว่ายยาทุกชนิดครบหรือไม่ ยาอะไรถูกใช้ไปเท่าไรเหลือเท่าไร โดยไม่ต้องสัมผัส Amp ยา

กระบวนการใหม่

ลำดับ	ขั้นตอนของกระบวนการ	เวลา นาที	คำอธิบาย	ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอน
1			เมื่อแพทย์ Set ผ่าตัด วิสัญญีพยาบาลขึ้นมาถึงห้องผ่าตัด	วิสัญญี พยาบาล
2		1/2	ยาเสพติดถูกเก็บอยู่ในตู้มีกุญแจ วิสัญญีเป็นผู้มีกุญแจเท่านั้น จะกำหนดว่ายาเม็ดเท่าไรในแต่ละวัน และจะเติมให้เต็มตอนเช้าของวันใหม่	
3		1/2	กำหนดให้ยาทุกชนิดมีอย่างละ 10 Amps เมื่อใช้ยาแล้วให้วาง Amp ยาเปล่าเรียงไว้ด้วยกัน ถ้ายาไม่ครบตามช่องที่มี แสดงได้ทันทีว่ายาขาดหรือหายไป	
4		1/2	เพื่อตรวจสอบว่ามีการบันทึกการใช้ยาตรงกับที่ใช้ไปหรือไม่	
5		1	ในกรณีที่หาต้องหาให้เจอ/อาจถามภายหลังได้ เพราะคนที่ใช้คนก่อนอาจไม่ได้อยู่ในเวร	
6		1/2	เพื่อตรวจสอบการใช้ยาและการบันทึกและจำนวน Amp ยาเปล่า ที่มีถูกต้องตรงกัน	

สรุป กระบวนการใหม่ คือ การบริหารจัดการการตรวจสอบยาเสพติดและยาควบคุมใหม่ โดยปรับเปลี่ยนที่จัดเก็บยาเสพติดและยาควบคุมให้อยู่ในสถานที่ใช้งานเพื่อลดความสูญเสียจากการเคลื่อนไหว การจัดเก็บยาให้เป็นระเบียบสามารถมองเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นยาอะไร มีจำนวนครบหรือไม่ ใช้ไปเท่าไร ไม่ใช้เท่าไร โดยที่ไม่ต้องหยิบออกมาแยกชนิดและนับ สามารถลดขั้นตอนการทำงานจาก 9 ขั้นตอน เดิมใช้เวลานาน 11 นาที เหลือ 6 ขั้นตอน ในเวลา 2.5 นาที สามารถลดกระบวนการทำงานได้ 3 ขั้นตอน ลดเวลาได้ 8.5 นาที ถึงจะเป็นเวลาไม่นานแต่ช่วยให้วิสัญญีพยาบาลทำงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น มีเวลาในการเตรียมความพร้อมของผู้รับบริการก่อนผ่าตัดมากขึ้น เพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น